

همکاری راهبردی ERASMUS + VET

8 - IENE توانمندسازی خانواده‌های مهاجر و پناهجو از طریق آموزش مهارت‌های والدگری

ابزار آموزشی فشرده شماره ۲۳.

کنترل مثبت و ایمنی

نویسندگان

پاراسکوی آپوستولارا، ونشیا ولونکای و آتنا کالوکایرینو

دانشگاه آتن، یونان

سپتامبر ۲۰۱۹

National and Kapodistrian
University of Athens

منابع مالی این پروژه با کمک کمیسیون اروپا تأمین شده‌اند.
این اثر صرفاً بازتاب‌دهنده دیدگاه‌های نویسنده یا نویسندگان است و کمیسیون اروپا مسئولیت کاربردهای احتمالی
اطلاعات ارائه‌شده در آن را به عهده نمی‌گیرد.

Erasmus+

عنوان: ۲,۲. کنترل مثبت و ایمنی (برای والدین کودکان ۲ تا ۶ ساله).....	3
اهداف آموزشی.....	3
کنترل مثبت و ایمنی.....	3
نکات کلیدی.....	4
فعالیت.....	4
تأملی بر یکی از مسائل مهم مطرح در این ابزار آموزشی فشرده.....	5
خودارزیابی.....	5
منابع.....	5

ابزار آموزشی فشرده حاضر به بررسی رابطه بین مسائل مرتبط با کنترل مثبت و ایمنی در کودکان پیش‌دبستانی و خانواده‌های پناهجویی می‌پردازد که وضعیت پناهندگی‌شان هنوز مشخص نیست. ارائه توصیه‌هایی درباره روش‌های کنترل مثبت و آشناسازی والدین پناهجو با برخی مسائل کلیدی تأثیرگذار بر ایمنی فرزندان‌شان از اهمیتی خاص برخوردار است.

اهداف آموزشی

1. ارائه تعریفی از کنترل مثبت و ایمنی
2. بحث و تبادل نظر درباره اهمیت کنترل والدگری و ایمنی کودک
3. تشریح راه‌های ایمن نگه داشتن کودکان در برابر ریسک‌ها و خطرات رایج
4. یادگیری راه‌های تنظیم و اجرای قواعد و محدودیت‌ها
5. تشریح ادراک‌های متفاوت موجود از کنترل مثبت و ایمنی در فرهنگ‌های مختلف

کنترل مثبت و ایمنی

تعاریف - نقش والدگری

کودمان ۲ تا ۶ ساله تمایل زیادی به کاوش جهان اطراف‌شان دارند و انرژی زیادی را نیز صرف این کار می‌کنند. این کودکان، در تلاش‌شان برای رسیدن به استقلال بیشتر، درباره آنچه که تحت کنترل‌شان است دست به اغراق می‌زنند و همین مسأله نیز آن‌ها را آسیب‌پذیر می‌کند. حمایت و کنترل والدین نقشی کلیدی در آماده کردن کودکان برای رسیدن به استقلال دارد. کنترل والدین عبارت است از «میزان نظارت والدین بر فرزندان، تصمیمات والدین درباره فعالیت‌های فرزندان‌شان و دوستان آن‌ها و قواعدی که والدین برای فرزندان‌شان تعیین می‌کنند» (Amato, 1990). کنترل را می‌توان نشانه‌ای از والدگری اثربخش یا جنبه‌ای منفی از والدگری سلطه‌گرانه منفی دانست. کنترل مثبت با آموزش و راهنمایی سروکار دارد و کنترل منفی نوعی ابراز قدرت است و خشم، خشونت، انتقاد و مداخله فیزیکی از جمله ویژگی‌های بارزش هستند. ایمنی «قرار داشتن در وضعیتی ایمن و دور بودن از خطر آسیب، تهدید یا مرگ» است یا به قرار داشتن در «شرایطی» اشاره دارد که «شخص را در برابر تهدید، خطر یا آسیب حفظ می‌کند یا احتمال وقوع این رویدادها را به صفر می‌رساند» (<https://www.lexico.com/en/definition/safety>).

والدین چگونه می‌توانند به حفظ ایمنی کودکان‌شان کمک کنند؟

والدین باید به ابزارها و راهبردهای حمایتی مرتبط با این مسائل دسترسی داشته باشند. این منابع گستره‌ای غنی از اطلاعات را در اختیار والدین قرار می‌دهند تا به کمک آن‌ها به مقابله با چالش‌های رایج والدگری، از جمله کج‌خلقی‌ها، مشکلات رفتاری و ریسک‌پذیری‌های فرزندان، بروند. علاوه بر این، اطلاعات تأییدشده‌ای نیز درباره درس‌های متعددی که طی فرایند رشد و بزرگ شدن یاد می‌گیریم وجود دارد. شواهد نشان می‌دهد کودکان، طی فرایند رشد، خود یاد می‌گیرند به دیگران احترام بگذارند، مسئولیت‌پذیر باشند و دست به انتخاب‌های درست بزنند. والدین باید بدانند که می‌توانند، با فراهم آوردن محیطی ایمن، استفاده از اقدامات پیشگیرانه و حمایت از کودکان در یادگیری روش‌های محافظت از خود، از آسیب‌های احتمالی وارده به آن‌ها جلوگیری کنند. کودکی که اعتماد به‌نفس دارد و می‌خواهد دنیای پیرامونش را بکاود همچنان به نظارت دقیق و راهنمایی نیاز دارد. این کودک همچنان در معرض خطر آسیب (افتادن از بلندی، مسمویت، سوختگی یا ...) قرار دارد و، هم‌زمان، درکی از خطرات ندارد و مرزها را نیز فراموش می‌کند.

والدین باید بتوانند:

- قواعد و مرزهایی را برای کمک به کودک تنظیم و به شکل مستمر به اجرا در بیاورند و، از این طریق، به او در آشنایی بیشتر با خطرات پیش رو کمک کنند. برای مثال، نباید بگذارید کودکان نوپا، بدون نظارت شما، کنار یا اطراف آب (وان حمام، استخر، برکه، دریاچه، گرداب یا اقیانوس) بازی کنند.
  - گروهی از قواعد و اقدامات احتیاطی اولیه در حوزه ایمنی را به کودکان آموزش بدهند. برای مثال، باید به کودکان تان یاد بدهید فر گاز می‌تواند باعث سوختگی‌شان شود.
  - **عادات سالم داشته باشند.** برای مثال، باید دستان خودتان را به کرات بشوید تا از کودکان در برابر بیماری و عفونت محافظت کنید.
  - **اقداماتی را برای حفظ ایمنی خانه انجام دهند.** برای مثال، محصولات سمی را دور از دسترس کودکان نگهداری کنید.
  - رفتارهایی را برای آموزش به کودکان پیدا کنند تا آن‌ها نیز این رفتارها را الگوی خود قرار دهند. برای مثال، اگر قبل از غذا خوردن دست‌های‌تان را بشوید، کودکان نیز احتمالاً همین کار را خواهد کرد (<https://www.healthlinkbc.ca/health-topics/ue5091>).
- کنترل مثبت و ایمنی و والدین مهاجر و یا پناهجو
- کنترل والدین از فرهنگ و پیوندهای خانوادگی تأثیر می‌پذیرد. رفتارها و باورها مرتبط با کنترل والدین ممکن است در یک فرهنگ نوهی هنجار باشند و در فرهنگی دیگر هنجار محسوب نشوند. برای مثال، در کشورهای شرقی، در مقایسه با کشورهای غربی، والدین کنترل بیشتری بر فرزندان‌شان اعمال می‌کنند (Bornstein, 2012). متخصصان حوزه سلامت که با والدین مهاجر کار می‌کنند باید از تفاوت‌های موجود در شیوه‌های تربیت فرزندان در فرهنگ‌های مختلف آگاه باشند.
- پروژه 8 IENE بر اهمیت کنترل مثبت و ایمنی در چارچوب برنامه‌های توانمندسازی والدین مهاجر و پناهجو از طریق آموزش‌های والدگری تأکید دارد.

نکات کلیدی

1. کودکان ۲ تا ۶ ساله تمایل زیادی به کاوش اطراف‌شان دارند و انرژی زیادی را نیز صرف این کار می‌کنند.
2. کنترل مثبت با آموزش و راهنمایی پیوند دارد.
3. ایمنی به وضعیت ایمن بودن اشاره دارد.
4. والدین باید قواعد و مرزهایی را برای کمک به کودک تنظیم و به شکل مستمر به اجرا در بیاورند و، از این طریق، به او در آشنایی بیشتر با خطرات پیش رو کمک کنند.
5. والدین باید بتوانند برخی قواعد و اقدامات احتیاطی اساسی در حوزه ایمنی را به کودکان آموزش دهند.

فعالیت

کنترل همیشه یکی از وجوه والدگری منفی است.	درست	نادرست
ایمنی به وضعیت ایمن بودن اشاره دارد	درست	نادرست
کنترل والدین از فرهنگ و پیوندهای خانوادگی تأثیر نمی‌پذیرد.	درست	نادرست
کنترل مثبت با آموزش و راهنمایی پیوند دارد.	درست	نادرست
والدین باید محیطی ایمن را با هدف پیشگیری از آسیب فراهم آورند.	درست	نادرست

تأملی بر یکی از مسائل مهم مطرح در این ابزار آموزشی فشرده

جواب‌های‌تان به سؤال‌های بالا را در این قسمت بنویسید.

خودارزیابی

پسر مهاجر شش ساله‌ای را در نظر بگیرید که چندین بار بدون اجازه والدینش اردوگاه را ترک کرده است. والدین این کودک به کدام مهارت‌های والدگری نیاز دارند تا بتوانند ایمنی این پسر را تضمین کنند؟

منابع

- Amato P. Dimensions of the family environment as perceived by children: A multidimensional scaling study. *Journal of Marriage and the Family* 1990;52:613–620.
- Braungart-Rieker, J., Garwood, M. M., & Stifter, C. A. (1997). Compliance and noncompliance: The roles of maternal control and child temperament. *Journal of Applied Psychology*, 18, 411–428.
- Bornstein M. H. (2012). Cultural Approaches to Parenting. *Parenting, science and practice*, 12(2-3), 212–221. doi:10.1080/15295192.2012.683359
- رشد، کودکان ۲ تا ۵ ساله، <https://www.healthlinkbc.ca/health-topics/ta3612>
- دایره‌المعارف سلامت کودکان: ایمنی، <http://www.healthofchildren.com/S/Safety.html>
- مرکز کنترل و پیشگیری بیماری‌های آمریکا، رشد کودکان، نکاتی درباره والدگری مثبت، <https://www.cdc.gov/ncbddd/childdevelopment/positiveparenting/index.html>
- شرکت آکسفورد، لکسیکو: <https://www.lexico.com/en/definition/safety>
- هلت‌لینک بریتیش کلمبیا، کودکان ۲ تا ۵ ساله. <https://www.healthlinkbc.ca/health-topics/ue5091>

جواب سؤال‌های بخش فعالیت:

شماره سؤال	جواب
۱.	نادرست
۲.	درست
۳.	نادرست

درست	۴.
درست	۵.

جواب فعالیت خودارزیابی:

در این سن، کودکان بسیار کنجکاو هستند، می‌خواهند دنیای پیرامون‌شان را بکاوند و، بدون فکر کردن، دست به عمل می‌زنند. این کودکان درباره آنچه در کنترل‌شان است اغراق می‌کنند و همین مسأله نیز آن‌ها را در برابر انواع خطرهای آسیب‌پذیر می‌کند. والدین باید قواعد و مرزهایی را برای کمک به کودک تنظیم کنند و به‌شکل مستمر به اجرا در بیاورند و، از این طریق، به او در آشنایی بیشتر با خطرات پیش رو کمک کنند. برای مثال، والدین باید برای کودکان توضیح دهند که چرا نباید در خیابان بازی کنند. علاوه بر این، والدین باید برخی قواعد و اقدامات احتیاطی اساسی در زمینه ایمنی را به کودکان یاد بدهند. برای مثال، کودکان باید یاد بگیرند در مواجهه با غریبه‌ها چه رفتاری از خود نشان بدهند تا ایمنی‌شان به خطر نیفتد.